

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนจุน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

Factors Affecting Academic Administration in the Digital Era of Jun 2 School Network under
the Phayao Primary Educational Service Area Office 2

สุภาพร กาดใจเข็ม¹

รุ่งฤดี รัตนชัยศิลป์²

วัฒนา อ่อนประทุม³

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนจุน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ระดับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนจุน 2 กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารและครูในกลุ่มโรงเรียนจุน 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล และระดับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนจุน 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ผลการวิเคราะห์ถดถอยพบว่า ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา และปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขนาดเล็กควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความพร้อมด้านเทคโนโลยีควบคู่กับการเสริมสร้างความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ, ยุคดิจิทัล, เทคโนโลยีทางการศึกษา, ผู้ปกครองและชุมชน

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

² อาจารย์ที่ปรึกษา, รองอธิการบดี สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, อาจารย์พิเศษ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

ABSTRACT

This research aimed to investigate factors affecting academic administration in the digital era of the Jun 2 School Network under the Phayao Primary Educational Service Area Office 2. The objectives were to examine (1) the level of factors influencing academic administration in the digital era, (2) the level of academic administration in the digital era, and (3) the factors significantly influencing academic administration in the digital era of the Jun 2 School Network. The sample consisted of school administrators and teachers in the Jun 2 School Network. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics and stepwise multiple regression analysis.

The results revealed that the overall levels of factors affecting academic administration in the digital era and the level of academic administration in the digital era of the Jun 2 School Network were at the highest level in all aspects. The results of the regression analysis indicated that educational media and technology factors, as well as parent and community factors, significantly influenced academic administration in the digital era.

The findings suggest that the development of academic administration in the digital era for small rural schools should emphasize enhancing digital technology readiness alongside strengthening collaboration with parents and the community in order to sustainably improve the quality of education.

Keywords: academic administration, digital era, educational technology, parents and community

บทนำ

ในยุคดิจิทัล ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ส่งผลให้ระบบการจัดการศึกษาและการบริหารสถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการซึ่งถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่มีผลโดยตรงต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการจึงเป็นแนวทางสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ตลอดจนสนับสนุนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของการศึกษาในศตวรรษที่ 21

การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลครอบคลุมการดำเนินงานด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การนิเทศภายในสถานศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งทุกด้านจำเป็นต้องอาศัยทั้งความพร้อมด้านเทคโนโลยี ความรู้และทักษะของครูผู้สอน ตลอดจนระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนยังเป็นปัจจัยสนับสนุนสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานทางวิชาการ โดยเฉพาะในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ชนบท

นโยบายด้านการศึกษาของประเทศไทยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำ และขยายโอกาสทางการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนทุกพื้นที่ อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ โรงเรียนขนาดเล็กในชนบทจำนวนมากยังคงเผชิญกับข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี งบประมาณ และทรัพยากรบุคคล ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

แม้จะมีข้อจำกัดดังกล่าว แต่โรงเรียนขนาดเล็กหลายแห่งสามารถปรับตัวโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมควบคู่กับการสร้างความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้และการบริหารงานวิชาการให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ สะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลไม่ได้จำกัดอยู่เพียงด้านเทคโนโลยีเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับบริบททางสังคมและชุมชนของสถานศึกษาอีกด้วย

จากการทบทวนเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ายังมีงานวิจัยเชิงประจักษ์ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กในระดับเครือข่ายโรงเรียนค่อนข้างจำกัด โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทของภาคเหนือ การศึกษาปัจจัยดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนสภาพจริงและสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

ดังนั้น การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนจุน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จึงมุ่งศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ระดับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล เพื่อเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดแนวทางและนโยบายในการพัฒนางานวิชาการให้มี

คุณภาพ สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ชนบท และการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัล อย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ บริบทของโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ชนบทของประเทศไทยยังเผชิญกับความท้าทายด้านการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งในด้านทรัพยากร เทคโนโลยี และโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้สมัยใหม่ โรงเรียนในลักษณะเครือข่าย เช่น กลุ่มโรงเรียนจุน 2 จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการเชิงระบบและการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาวิชาการให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี

การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลจึงไม่เพียงมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ด้านการจัดการเรียนรู้เท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงบทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัลในการสนับสนุนการวางแผน การติดตามประเมินผล การนิเทศภายใน และการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กในชนบทที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร แต่มีความเข้มแข็งด้านความร่วมมือของชุมชน

ในปัจจุบัน การจัดการศึกษาได้เข้าสู่ยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้สถานศึกษาต้องปรับรูปแบบการบริหารจัดการจากระบบเดิมไปสู่การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การนิเทศภายใน และการประกันคุณภาพการศึกษา

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงเรียนจำเป็นต้องพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีความยืดหยุ่น สามารถรองรับรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 การเปลี่ยนผ่านดังกล่าวทำให้การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ชนบท ซึ่งมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐานแตกต่างจากโรงเรียนในเขตเมือง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ของกลุ่มโรงเรียนจุน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูในกลุ่มโรงเรียนจุน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู จำนวนทั้งสิ้น 76 คน เนื่องจากเป็นผู้ที่มีบทบาทโดยตรงในการบริหารและดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล

แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค พบว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง แสดงว่าเครื่องมือมีความเหมาะสมสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูในกลุ่มโรงเรียนจุน 2 และรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนเพื่อนำไปตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล และระดับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล นอกจากนี้ ใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนจุน 2 อย่างเป็นระบบ

ผลการวิจัย

จากการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนจุน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ดังนี้

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนจุน 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีความพร้อมด้านปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานทางวิชาการในยุคดิจิทัลอย่างเหมาะสม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าปัจจัยทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ และปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนในกลุ่มจุน 2 แม้จะเป็นโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ชนบท แต่มีการจัดการและสนับสนุนปัจจัยพื้นฐานที่เอื้อต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ทั้งในด้านบุคลากร ทรัพยากร และความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ซึ่งเป็นฐานสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

ผลการวิจัยที่พบว่าระดับปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สะท้อนให้เห็นถึงความพร้อมของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนจุน 2 ทั้งในเชิงโครงสร้างบุคลากร และการสนับสนุนจากภาคส่วนต่าง ๆ ซึ่งเป็นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับบริบทของยุคดิจิทัล แม้จะเป็นโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ชนบท แต่สามารถปรับตัวและพัฒนาระบบการบริหารได้อย่างเหมาะสม

2. ระดับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนจุน 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน

ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีการดำเนินงานด้านวิชาการอย่างเป็นระบบ มีการปรับกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล โดยสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การประเมินผล การนิเทศ และการจัดการข้อมูลด้านคุณภาพการศึกษาได้อย่างเหมาะสม

การที่ระดับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีการดำเนินงานด้านวิชาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยสามารถบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับงานหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การนิเทศภายใน และการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและลดข้อจำกัดด้านเวลาและทรัพยากร

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา และปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนจุน 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการดำเนินงานทางวิชาการในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การนิเทศภายใน และการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ซึ่งช่วยเพิ่มความสะดวก รวดเร็ว และประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ขณะเดียวกัน ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชนสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของความร่วมมือจากภายนอกสถานศึกษาในการสนับสนุนทรัพยากร การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษา และการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

ในขณะที่ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านอาคารสถานที่ แม้จะมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ไม่พบอิทธิพลโดยตรงต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลในเชิงสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนในกลุ่มจุน 2 มีลักษณะการบริหารและการจัดสรรทรัพยากรในด้านดังกล่าวที่ใกล้เคียงกัน ส่งผลให้ความแตกต่างของปัจจัยเหล่านี้ไม่เด่นชัดพอที่จะสะท้อนออกมาเป็นอิทธิพลเชิงสถิติ

โดยสรุป ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนจุน 2 เป็นผลลัพธ์ของการบูรณาการระหว่างความพร้อมด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและความร่วมมือจากผู้บริหารและชุมชน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ชนบท

ผลการวิเคราะห์ที่พบว่าปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา รวมถึงปัจจัยด้านผู้บริหารและชุมชน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนชนบท ที่ต้องอาศัยทั้งความพร้อมด้านเทคโนโลยีและความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในการสนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในภาพรวม จะเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนจุน 2 มีลักษณะเด่นคือการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสนับสนุนการดำเนินงาน มากกว่าการใช้เทคโนโลยีเป็นเป้าหมายในตัวเอง โรงเรียนสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบทและทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น ระบบสื่อสารออนไลน์ โปรแกรมจัดเก็บข้อมูล และแพลตฟอร์มการเรียนรู้พื้นฐาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน การติดตามผลการเรียนรู้ และการบริหารจัดการงานวิชาการ

ผลการวิจัยยังสะท้อนให้เห็นว่าความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลไม่ได้ขึ้นอยู่กับขนาดของสถานศึกษาหรือปริมาณงบประมาณเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงการสร้างความร่วมมือระหว่างครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนอย่างเป็นระบบ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนจุน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนจุน 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนในกลุ่มจุน 2 มีความพร้อมด้านปัจจัยสนับสนุนการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลอย่างเหมาะสม ทั้งในด้านบุคลากร ทรัพยากร และความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ แม้จะเป็นโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ชนบท แต่สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทของยุคดิจิทัลได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ วิโรจน์ สารรัตน์ (2565) ที่กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องอาศัยความพร้อมของหลายปัจจัยร่วมกัน ไม่ใช่เพียงด้านใดด้านหนึ่ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมัยพร ธรรมจันทร์ (2565) ที่พบว่าโรงเรียนที่มีความพร้อมด้านปัจจัยสนับสนุนในระดับสูง จะสามารถดำเนินงานวิชาการในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนจุน 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีการดำเนินงานด้านวิชาการอย่างเป็นระบบ และสามารถบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2560) และ วิจารณ์ พานิช (2564) ที่เน้นว่าการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลต้องมุ่งเน้นการปรับกระบวนการเรียนรู้ การประเมินผล และการนิเทศ ให้ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาพร มีขำนาญ (2564) ที่พบว่าโรงเรียนที่สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสนับสนุนงานวิชาการได้ดี จะมีระดับการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับสูง

3. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา และปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนจุน 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า เทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล โดยช่วยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การนิเทศภายใน และการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาให้มีความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขทัศน์ สุขธาวงศ์ (2566) และ พิริญญาณ์ แร่ทอง (2565) ที่พบว่าความพร้อมด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ขณะเดียวกัน ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชนก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลอย่างมีนัยสำคัญ ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนในกลุ่มจุน 2 ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ชนบท จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือและการสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชน ทั้งในด้านทรัพยากร การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการศึกษา และการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทวีร์ พงษ์นาค (2562) ที่ชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนมีบทบาทสำคัญต่อคุณภาพการจัดการศึกษา และช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบงานวิชาการของสถานศึกษา

สำหรับปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านอาคารสถานที่ แม้จะมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ไม่พบอิทธิพลโดยตรงต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลในเชิงสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนในกลุ่มจุน 2 มีลักษณะการบริหาร การ

จัดสรรทรัพยากร และสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงกัน ส่งผลให้ความแตกต่างของปัจจัยเหล่านี้ไม่เด่นชัดพอที่จะสะท้อนออกมาเป็นอิทธิพลเชิงสถิติ ผลดังกล่าวสอดคล้องกับข้อค้นพบของ ญาดา สุทธิ (2566) ที่ระบุว่า ในบริบทของโรงเรียนที่มีโครงสร้างและทรัพยากรคล้ายคลึงกัน ปัจจัยด้านเทคโนโลยีและการมีส่วนร่วมจากภายนอกก็มีอิทธิพลต่อการพัฒนางานวิชาการมากกว่าปัจจัยด้านโครงสร้างการบริหาร

โดยสรุป ผลการอภิปรายชี้ให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนจุน 2 เป็นผลจากการบูรณาการความพร้อมด้านเทคโนโลยีดิจิทัลควบคู่กับความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ชนบท และการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัลในปัจจุบัน

ผลการวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนจุน 2 ไม่ได้ขับเคลื่อนด้วยปัจจัยด้านนโยบายหรือโครงสร้างการบริหารเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากความพร้อมเชิงปฏิบัติของสถานศึกษา โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือสนับสนุนการดำเนินงานทางวิชาการในทุกมิติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นความคล่องตัว ความยืดหยุ่น และการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ

นอกจากนี้ บทบาทของผู้ปกครองและชุมชนที่ปรากฏเป็นปัจจัยสำคัญ ยังสะท้อนให้เห็นถึง “ทุนทางสังคม” ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนชนบท การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบการบริหารงานวิชาการ ทั้งในด้านการสนับสนุนทรัพยากร การติดตามการเรียนรู้ของผู้เรียน และการพัฒนากิจกรรมทางวิชาการให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น

เมื่อพิจารณาในภาพรวม ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขนาดเล็กสามารถประสบความสำเร็จได้ หากมีการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลควบคู่กับการสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

จากผลการวิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดเชิงปฏิบัติได้ว่า การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขนาดเล็กควรให้ความสำคัญกับ “ความพร้อมเชิงระบบ” มากกว่าการมุ่งลงทุนด้านเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว โดยความพร้อมเชิงระบบประกอบด้วย ความพร้อมด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ความพร้อมด้านสมรรถนะของครู ความร่วมมือของผู้ปกครองและชุมชน และสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้

กรอบแนวคิดดังกล่าวสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานโยบายและแผนการบริหารงานวิชาการในระดับโรงเรียนและระดับเขตพื้นที่การศึกษา โดยเฉพาะในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กในชนบท ซึ่งจำเป็นต้องใช้การบริหารจัดการเชิงบูรณาการเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนจน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรส่งเสริมและพัฒนาความพร้อมด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดหาและพัฒนาอุปกรณ์ดิจิทัล ระบบอินเทอร์เน็ต และแพลตฟอร์มการเรียนรู้ให้มีความเพียงพอและเหมาะสมต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล

1.2 ควรพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผ่านการอบรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ

1.3 ควรเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมทางวิชาการ การเรียนรู้ของผู้เรียน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดแนวทางและแผนพัฒนางานวิชาการ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลมีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ชนบทและการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี

จากผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยในระยะสั้นควรมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ระยะกลางควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะดิจิทัลของครูและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน และในระยะยาวควรพัฒนาเครือข่ายโรงเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านดิจิทัล เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรขยายขอบเขตการวิจัยไปยังกลุ่มโรงเรียนหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลในบริบทที่หลากหลายมากขึ้น

2.2 ควรใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล

2.3 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล เช่น ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์กร หรือสมรรถนะดิจิทัลของผู้เรียน เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่ครอบคลุมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จรูญี แก้วเอี่ยม. (2557). เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา: กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ขมัยพร ธรรมจันทร์. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (2557). การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล: นวัตกรรมเพื่อการศึกษา. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปิยมาศ สุวรรณศิริ. (2566). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต.
- พิริญาณ์ แร่ทอง. (2565). เทคโนโลยีสารสนเทศกับคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา. วารสารบริหารและนวัตกรรมการศึกษา, 90–103.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2558). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ สีนารัตน์. (2561). การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วราภินันท์ ขาววิวัฒน์. (2565). ทักษะดิจิทัลของครูในศตวรรษที่ 21. วารสารนวัตกรรมการศึกษา.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2565). การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิจารณ์ พานิช. (2564). การบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- สุขัทธน์ สุธาวงศ์. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษามัธยมศึกษา. วารสารเทคโนโลยีและการศึกษา, 77–92.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2565). การบริหารจัดการเทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษา. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สัμμα รณิธย์. (2560). หลักทฤษฎีและการปฏิบัติการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกรินทร์ สังข์ทอง. (2563). การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้และการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.
- Brooks, D. (2019). Success factors in digital academic administration in U.S. schools. Journal of Educational Administration.
- Gurley, D. K. (2018). Digital technology in academic leadership: A qualitative study in Texas secondary schools. Educational Leadership Review, 19(2).

Rahmawati, L., & Hasanah, U. (2020). **Digital academic administration in Indonesia: Integration and challenges**. International Journal of Educational Management.

Singh, R., & Chander, S. (2021). **Determinants of successful digital academic leadership in Indian schools**. Indian Journal of Educational Technology, 39(4).